

Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος National Library of Greece

Αθήνα, 12.01.2024

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Ηρώ Κανακάκη: η συνέπεια της ζωγραφικής διαδικασίας

Η Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος (ΕΒΕ) παρουσιάζει την έκθεση ζωγραφικής **Ηρώ Κανακάκη: η συνέπεια της ζωγραφικής διαδικασίας**.

Η Ηρώ Κανακάκη ήταν μία από τις πλέον σημαντικές παρουσίες της δικτατορικής περιόδου και των μεταπολεμικών χρόνων στον καλλιτεχνικό χώρο. Χάρη στα πρώιμα έργα της, με ισχυρά πολιτικά μηνύματα, που εξέφραζαν τόσο τις δημοκρατικές της ιδέες όσο και το ζοφερό κλίμα της δικτατορίας (1967-1974), καθιερώθηκε στην κοινή συνείδηση ως πολιτική ζωγράφος. Αυτό δεν απείχε τότε από την πραγματικότητα. Διότι, εκτός των άλλων, ήταν εκείνη η τολμηρή καλλιτέχνιδα που φιλοτέχνησε το πρώτο εξώφυλλο του περιοδικού *Αντί*, που κυκλοφόρησε τον Μάιο του 1972 και απαγορεύτηκε αμέσως από το καθεστώς των Συνταγματαρχών. Όμως, ο ζωγραφικός βίος της Κανακάκη υπήρξε ευρύτατος και με πολλές μεταβολές: καινοτόμα χαράκτρια στα χρόνια του 1970, ζωγράφος με διεθνή παρουσία στα χρόνια του 1980, δασκάλα με σημαντική επιρροή στους σπουδαστές της Σχολής Βακαλό τη δεκαετία του 1990. Μολονότι διαμορφώθηκε αρχικά από το ζοφερό κλίμα της Χούντας, αργότερα η πορεία της Κανακάκη καθορίστηκε από την παραμονή της στην Αγγλία. Αφομοίωσε επιρροές από την pop art, από την αγγλική μεταπολεμική

1 / 5

ΚΠΙΣΝ
Λεωφόρος Συγγρού 364
176 74 Καλλιθέα
Αττική

SNFCC
364 Syggrou Avenue
176 74 Kallithea
Attica, Greece

T +30 2130 999 700
nlg@nlg.gr
nlg.gr



STAVROS
NIARCHOS
FOUNDATION
CULTURAL
CENTER

KENTRO
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΙΔΡΥΜΑ
ΣΤΑΥΡΟΣ
ΝΙΑΡΧΟΣ



ζωγραφική και τελικά από το διεθνώς αναδυόμενο στη δεκαετία του '80 κίνημα του νεο-εξπρεσιονισμού, για να αρθρώσει στις αρχές της δεκαετίας του '90 έναν πρωτότυπο, εικαστικό λόγο που εκφράστηκε σε μνημειακή κλίμακα και αμφισβήτησε τις επιχρατούσες κοινωνικές νοοτροπίες και αξίες μιας εποχής στην οποία οι παθογένειες της Μεταπολίτευσης είχαν αποκτήσει έντονο χαρακτήρα με την εμφάνιση νέων τρόπων κοινωνικής δράσης και συμπεριφοράς. Η Κανακάκη μιλούσε πλέον περισσότερο με τη ζωγραφική της. Αυτά που ήθελε να πει τα έλεγε με τη εικαστική της γλώσσα, τη δική της εσωτερικότητα, τα δικά της βιώματα, το δικό της ύφος. Είχε κατακτήσει, μετά από ένα επίμονο αγώνα, ένα ιδιαίτερο επίπεδο καλλιτεχνικής ωριμότητας.

Η Κανακάκη γεννήθηκε στον Πειραιά τον Ιούνιο του 1945 από γονείς κρητικής καταγωγής. Σπούδασε χαρακτική στο εργαστήριο του Κωνσταντίνου Γραμματόπουλου, στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών (ΑΣΚΤ), από το 1965 έως το 1969. Ηγετικό στέλεχος της «Δημοκρατικής Νεολαίας Λαμπράκη», είχε εκλεγεί στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Φοιτητών της ΑΣΚΤ καθώς και στο Κεντρικό Συμβούλιο της Εθνικής Φοιτητικής Ένωσης Ελλάδας (ΕΦΕΕ) την περίοδο 1965-1967. Με το ξέσπασμα της Δικτατορίας της 21ης Απριλίου εξορίστηκε στη Γυάρο, όπου παρέμεινε για πολλούς μήνες. Τον Δεκέμβριο του 1972, πραγματοποίησε την πρώτη ατομική της έκθεση στο Καλλιτεχνικό και Πνευματικό Κέντρο «Ωρα» του Ασαντούρ Μπαχαριάν και το 1973 εγκαταστάθηκε στο Λονδίνο, όπου έκανε μεταπτυχιακές σπουδές χαρακτικής στο Croydon College of Art (1973-1974). Έζησε στην αγγλική πρωτεύουσα έως το 1989, εκθέτοντας όμως έργα της στην Ελλάδα (στην «Ωρα», 1974, 1977, 1979, 1985), στο Παρίσι (γκαλερί «Mouffe» 1977), στη Λευκωσία (γκαλερί «Γκλόρια», 1986), και βέβαια στην Αγγλία (Αμπερντίν, Λίβερπουλ, Λονδίνο 1989), ενώ εκπροσώπησε την Ελλάδα στη Μπιενάλε Νέων του Παρισιού (1980). Το 1989 επέστρεψε με την οικογένειά της στην Αθήνα. Δίδαξε το μάθημα του Βασικού



Σχεδίου στη Σχολή Βακαλό. Η τελευταία της έκθεση στο Λονδίνο και την “K Gallery” (Ιούνιος 1994), και κατόπιν στο «Αγκάθι», στην Αθήνα (Μάρτιος 1995) σηματοδότησε την εμφάνιση του ώριμου, εξπρεσιονιστικού, μνημειακού ύφους της. Τον Ιούνιο του 1995, στο πλαίσιο του δεύτερου Φεστιβάλ Έργους παρουσίασε στους Στρατώνες του Καποδιστρια την εικαστική εγκατάσταση «Η Κασσάνδρα και οι εκτελεστές της», μια σειρά μεγάλης κλίμακας σχεδίων, φιλοτεχνημένων με κάρβουνο σε ανάλογο πνεύμα.

Πέθανε στις 14 Σεπτεμβρίου στην Αθήνα, από εγκεφαλικό επεισόδιο, σε ηλικία μόλις 52 ετών. Τον Απρίλιο του 1998 η γκαλερί «Νέες Μορφές», φιλοξένησε την έκθεση «Ηρώ Κανακάκη 1945-1997», όπου εκτέθηκε η ενότητα των σχεδίων της «Κασσάνδρας». Μια μέρα πριν από τα εγκαίνια της έκθεσης, στη Σχολή Βακαλό πραγματοποιήθηκε εκδήλωση στη μνήμη της.

Είκοσι έξι χρόνια μετά από εκείνη την έκθεση, στις φιλόξενες αίθουσες της Εθνικής Βιβλιοθήκης παρουσιάζεται μια επιλογή από το πλούσιο έργο της Ήρώς Κανακάκη. Με τη συνδρομή της οικογένειάς της αλλά και ιδιωτών συλλεκτών, εκτίθενται την αίθουσα Πολλαπλών Προβολών, στον 2ο όροφο του κτιρίου της ΕΒΕ στο ΚΠΙΣΝ σαράντα (40) πίνακες ζωγραφισμένοι με ακρυλικά, καθώς και είκοσι (20) σχέδια και χαρακτικά από το σύνολο της εικαστικής διαδρομής της: από τα χρόνια των σπουδών της στην ΑΣΚΤ και από τη δικτατορία, από τη μακρά περίοδο της Αγγλίας και, τέλος, από την ύστατη ελληνική της περίοδο. Στόχος της έκθεσης δεν είναι απλώς να θυμίσει στο κοινό και τους ειδικούς την πρόωρα χαμένη ζωγράφο, αλλά να καταδείξει τον πλούτο των αναζητήσεών της, που εκκινούν από τον κριτικό ρεαλισμό, επεκτείνονται στον μαγικό ρεαλισμό και τον υπερρεαλισμό, για να καταλήξουν σε μια βαθιά ανατρεπτική εξπρεσιονιστική έκφραση να φανερώσει μία δημιουργό χαρτογραφώντας και αξιολογώντας όλη τη ζωγραφική της διαδρομή· να



τεκμηριώσει, τέλος, πως καθ' όλη τη διάρκεια της δημιουργίας της, η ζωγραφική ως τεχνική και εκφραστική διαδικασία, βρισκόταν στο επίκεντρο των αναζητήσεών της.

Επιμέλεια έκθεσης: Σπύρος Μοσχονάς

Την έκθεση συνοδεύει έγχρωμος κατάλογος 176 σελίδων, που αποτελεί έκδοση της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος, σε επιμέλεια του Σταύρου Ζουμπουλάκη. Περιλαμβάνει κείμενα των Σταύρου Ζουμπουλάκη, Γιάννη Μπόλη, Σπύρου Μοσχονά ενώ στο παράρτημα αναδημοσιεύονται κείμενα των Ελένης Βακαλό, Αντώνη Καρκαγιάννη και Ελένης Βαροπούλου. Ο κατάλογος επιχειρεί τη συνολική αποτίμηση της ζωγράφου και φωτίζει τη σύντομη αλλά σημαντική καλλιτεχνική δημιουργία της, που απλώθηκε στην Ελλάδα και την Αγγλία.

Αίθουσα Πολλαπλών Προβολών, 2ος όροφος, Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος, ΚΠΙΣΝ

Διάρκεια έκθεσης: 23/01/2024 – 22/03/2024

Ωράριο έκθεσης: 09:30 – 20:00

Είσοδος ελεύθερη

